

DE WILDE ROEP

BLAD TER ONDERZOEK VAN DE KERKGESCHIEDENIS

VAN LEDEBOER TOT VAN DIJKE – HET BLOEIENDE KRUIS

Numeri 17 gaat over de bloeiende staf van Aaron, wat een beeld is van het bloeiende kruis, wat dus ook de bloeiende gevangenis inhoudt. Het offer moet rijpen, het geduld moet rijpen, en dan gaat het bloeien, wat ook de boodschap is van de 1800se verzetspredikant Ledeboer.

En dat moet ook wel, want we zijn in een hardnekkige nachtmerrie, oftewel een frozen nightmare of brainmare kun je het ook wel noemen. Eens zullen de nachtmerries bloeien. Dan breekt de lente door. Geestelijk gezien zijn we dus ook op doortocht naar de eerste tekenen van de lente.

5 En de man die Ik verkies, diens staf zal bloeien; zo zal Ik het gemor, waarmee de Israëlieten tegen u morren, tot zwijgen brengen, zodat Ik het niet meer hoor.

In het Aramees is deze staf ook een plaag of een speer, en deze zou bloeien, vrucht dragen. Daarom moeten we ook nooit opgeven, maar zorgen dat we uitverkoren zijn, wat betekent dat we zelf het goede verkiezen. Dat wat wij verkiezen reflecteert namelijk terug op ons, dus er is niets spookachtig aan de uitverkiezing (Helaas wordt dat veelal als een gokautomaat voorgesteld, wat het dus niet is). Het Aramees laat duidelijk zien dat het hier gaat om het 'gode welgevallig zijn'. In het Aramees is de staf ook een demoon of engel die ons met vuisten slaat, waarbij we ook kunnen denken aan de doorn van Paulus. Die zou dus uiteindelijk gaan bloeien. Het is een zeer hardnekkig iets waar hij maar niet vanaf kwam. Dit kwam omdat hij grote openbaringen had gekregen, en die komen altijd met een grote prijs. De gave moet namelijk rijpen en beveiligd worden. In het Aramees gaat het om de pen door het

vlees.

8 Toen Mozes de volgende dag de tent der getuigenis binnenging, zie, de staf van Aäron, voor het huis van Levi, bloeide; hij had bloesem voortgebracht, bloemen gedragen en amandelen doen rijpen.

We kunnen spreken van een Oud Testamentisch kruis, de speer. Als het bloeit, dan betekent het dat zijn verloren kern is teruggekeerd en gezuiverd is.

Na de dood van de 1800se verzetspredikant Ledeboer verdeelde zijn werk zich in twee delen, het deel van de predikant Bakker, en het deel van de predikant P. van Dijke, waar we nu mee verder gaan, want uit de Dijkianen is de gereformeerde gemeente van 1907 voortgekomen, die zich afgescheiden hielden van de nog zeer materialistische bovenlagen van de kerken van koningsgezag en kerkengezag, wat veelal gewoon gezag was van mensenvlees. De gereformeerde gemeente is altijd zeer sober geweest, en dat kon je ook wel zien bij ons in het dorp. Ze leefden ook dichter bij de natuur. Het heeft geen zin letterlijk zoals hen te leven, maar het heeft zeker symbolische betekenis. Ze werden zwaar vervolgd omdat ze zich niet onderwierpen aan het gezag van de koningskerk en de kerk van ander kerkelijk gezag. Het boek 'het veelbewogen leven van P. van Dijke' uit 1884 is een boek over zijn leven waar ook de brieven van van Dijke (1812-1883) instaan. Het boek begint met de tekst uit hebr. 13:7 dat wij hen die ons voor zijn gegaan in het prediken van het hemelwoord in gedachtenis hebben. Net als Ledeboer was hij ook in de gevangenis gekomen door zijn werk. Gedenk hun wandel, hun pad, staat er ook. Dit pad liep door de natuur, en bleef zich maar afscheiden. Zij wilden niemand's knecht zijn dan een hemelknecht.

In zijn eerste brief wordt er de nadruk gelegd dat we aan de wereld moeten afsterven, maar dat ook de wereld aan ons moet afsterven. Het stervensproces komt dus van twee kanten. Dit is gebaseerd op een Paulinische tekst uit Galaten 6:14 over het kruis : 'door welken de wereld mij gekruisigd is, en ik der wereld.' We kunnen stellen dat dit ook de reden is waarom het kruis twee zijden heeft, twee armen. Het één ontkomt niet aan het ander. Dit is het principe in de ziel waarop de hemel rust, stelt van Dijke. We kunnen dan ook denken aan het beeld van de bloeiende staf van Aaron in Numeri 17, als beeld van het kruis. Als het zaad tweeledig is gestorven, dan zal dat zeker een oogst geven.

We zien dat het symbolische sterven aan twee kanten gebeurd : wij moeten sterven aan het mensenvlees, en het mensenvlees moet aan ons sterven. Of : wij moeten sterven aan de zonde, en de zonde moet aan ons sterven. Dat is het tweeledige sterven aan het kruis. Dit is een basis om in de diepere tunnels te komen om terug te keren tot de natuur, niet in de stad te blijven rondhangen. Zo zal het kruis dus bloeien, de natuur voortbrengen. Zo zal de gevangenis dus ook gaan bloeien. De dood, de gevangenis, kan ons niet houden. Ook de doorn in het vlees zal dus gaan bloeien en vrucht voortbrengen. Van Dijke was in die zin een geestelijke vrucht van Ledeboer, zijn geestelijk kind. Ook van Dijke was verzetspredikant. Hij was net als Ledeboer in strijd met de familiale geest van Nederland. Hij sprak : 'onze zaligheid ligt niet in de wil van mensen of in de wil van de bloedlijnen.' Een mens komt er niet door van anderen geboren te worden, door de verjaardagscultus. Neen. De mens moet van boven geboren worden, vanuit de hemel. Er is hierin natuurlijke tegenspoed, maar ook geestelijke verkwikking, stelt van Dijke. Het is een

nomadisch pad in de natuur, zoals bij de Exodus. Stilstaan is fataal. Telkens moeten zij verder trekken. Van Dijke wijst op de woorden : De vossen der aarde hebben holen, en de vogelen des hemels hebben nesten, maar op dit pad heb je niets en kun je nergens je hoofd ten ruste leggen.

Als we om ons heen kijken dan zien we dat de wereld volleerd is in zonde. Ze vervolgen hun naaste. Hoe kun je dan sterven aan de wereld en de wereld aan je laten sterven ? Het is iets van de natuur, het wonder van de bloeiende staf van Aaron, maar daarvoor moet je dus wel in de natuur zijn. Van Dijke wijst er op dat Paulus de mens leerde om tegen de wetten van de mens in te gaan, en ook tegen de wetten van ons eigen vlees, dus zowel collectief als individueel. Neem dus altijd het andere pad. Het is de eis van de hemel dat we de lagere wetten van het vlees en de zonde verloochoenen, leren verloochoenen. Allereerst komt het dan aan op onderscheiding, waarvoor we de witte keursteen nodig hebben. Leren onderscheiden. Je kunt er moe van worden als je ziet dat de vijand je onvermoeid blijft aanvallen, en dan is de verleiding groot om het recht in eigen handen te nemen en te worden zoals hen, en daarom moet de mens volleerd worden in het verloochoenen van de aardse wetten. Van Dijke noemt het de grootste les die te leren is. Hij had naar eigen zeggen een begeerte om los te komen van de wereld. Dit is van groot belang, anders is de godsdienst van de mens slechts een godsdienst voor hemzelf, zijn eigen vlees, zijn lagere, zondige natuur. Hij wijst dan op het herderen als een manier om van egoistische zelfzucht los te komen. Zoek de natuur op, de weide, en ga herderen. Bescherm de dieren tegen de roofdieren, verzorg hen, en ga op zoek naar hen. Dat kan op vele manieren. Er zijn zeker ook valstrikken in het herderen, maar het is een pad van groot belang om aan de wereld te sterven, en de wereld aan u. Ook in het herderen mogen wij niet overmoedig zijn en losbollig, en daarom hebben wij de witte keursteen nodig om te onderscheiden tussen goed en kwaad, wat ook inhoudt tussen leugenachtigheid en waarheid. Als eerste moeten wij onszelf leren herderen om ook een

goede herder voor anderen te zijn.

Van Dijke stelt dat het niet genoeg is om zomaar gericht te zijn op de dingen van boven en die te zoeken, maar wij moeten ons er in verlustigen. Alleen zo kan de mens loskomen van de lusten van de wereld, hetgeen ook in het eeuwig evangelie besproken wordt. Als het alleen maar ons werk is en niet onze hobby, onze lust en leven, dan is er al een man overboord. Dit kan alleen aangeboord worden in de diepte. Als wij aan de oppervlakte blijven dan kan deze hemelse lust niet in ons leven groeien. Als we gewoon onverschillig zeggen : 'Ik heb het gewoon niet,' en dan weer onze wereldse lusten volgen, dan is dat wat het is en zal zijn. Wie zaait op de akker van het vlees zal ook het vlees oogsten. Als we dan zeggen : 'Ik wil veranderen, maar ik kan het niet,' dan mogen we onthouden : 'Kan-niet ligt op het kerkhof, en wil-niet ligt ernaast.' Waar een wil is, is een weg, en die weg gaat diep. Het probleem van de mens is dat de mens duizend-en-een smoesjes heeft omdat hij van binnen toch nog zich in wereldse dingen verlustigt. Wel is het belangrijk onderscheidingsvermogen te krijgen, want er zijn ook daadwerkelijk verdraaiingen op dit gebied, dat de mens geen onderscheid tussen wereld en hemel kent, tussen goed en kwaad, waarheid en leugen, het geestelijke en vleselijke. Er zijn een heleboel wat we noemen 'ingebeelde zondes' en ook een heleboel 'ingebeelde goede werken', allemaal door gebrek aan onderscheid. Daarom : Verlustigt u in de dingen van boven, maar weet wel eerst waar we het dan over hebben, zodat je niet met het verkeerde kalf meegaat.

Van Dijke stelt dat het om het onderscheiden van de wereld gaat, en in die onderscheiding te leven. Dit is iets zeer zeldzaams, deze witte keursteen, waarvan gezegd is dat het alleen voor de overwinnaars is, oftewel zij die intens luisteren.

Er zijn zekere bewijzen in de natuur die de mens mag ontdekken, maar daar moet de mens wel tijd voor vrij maken, zich in verlustigen en dan ook daadwerkelijk daarvoor de natuur ingaan. Ook dit kan alleen door te luisteren. Laat je niet afleiden door

mensen die je terugroepen. Je moet doof worden naar de wereld, en de wereld moet doof worden naar jou. Eerst moet je dus doof worden tot de zonde. Als je het gevoel hebt dat mensen niet naar je luisteren, en mensen je niet begrijpen, dan ben je al op dit pad, want ook de hemelse doofheid werkt van twee kanten. Je kunt niet doof worden tot de wereld als de wereld nog naar je luistert en je zo goed begrijpt, want dan is er iets verschrikkelijks mis. 'Wee u, ja wee u, wanneer iedereen wel van u spreekt.' Dit geldt ook voor de hemelse blindheid : 'blindheid tot de wereld, en de wereld blind tot u.' De vleselijke begeerten worden gevoed door hoogmoed des levens, gierigheid des levens, en de wellust des levens, stelt van Dijke, en de mens kan die drie alleen te boven komen door de hemelse onderscheiding waarop hij wijst. Oftewel : kom tot die keursteen in de hemel voor u weggelegd. Zwem hiervoor tegen de stroom in. Spring over die hindernissen die u in de weg staan om deze keursteen te bemachtigen. Zorg dat je deze wedstrijd wint. Oefen jezelf hiervoor. Oefening baart kunst. Geef nooit op. Ook jij mag een hemelgeleerde zijn. Dit is een luisteroefening. Van Dijke stelt dat zwijgen voor de hemel de beste en zuiverste godsdienst is, in zijn vijftiende brief. Als je dan spreekt, dan moet het over de dingen van de hemel zijn, anders is het slechts ijdelheid. Spreken wij voor de hemel of spreken wij voor de wereld ? Wij moeten zwijgen als het aankomt op wereldse dingen, en de wereldse dingen moeten zwijgen als het aankomt op ons, wat dus ook weer een tweezijdig zwijgen is. Verblijd je daarom als de wereld tot je zwijgt.

Numeri 17:5 En de man die Ik verkies, diens staf zal bloeien; zo zal Ik het gemor, waarmee de Israëlieten tegen u morren, tot zwijgen brengen, zodat Ik het niet meer hoor.

Numeri 17:10 En de Here zeide tot Mozes: Breng de staf van Aäron terug vóór de getuigenis, om bewaard te worden tot een teken voor de wederspanningen, zodat gij aan hun gemor een einde maakt en Ik het niet meer hoor.

Dit is dus het bloeien van het kruis, dat

het het zwijgen bewerkstelligd. Van Dijke stelde : 'Zet de wereld maar wat aan de buitenzijde van het hart, want die gaat steeds alle dag voorbij. En het is alles maar stof wat uw oog er op ziet. Ik laat mij aan het ijdel geroep en geschreeuw der mensen niet gelegen liggen, doet ook maar also.''

De zonde is in dit tijdperk geromantiseerd. Van Dijke stelt dat de mens verliefd is geworden op zijn eigen wil en zin, als een afgod. Daarom is het zo belangrijk je te verlustigen op de dingen van de hogere natuur, de dingen van de hemel, van de paradijs aarde, en je niet liederlijk en lichtzinnig te storten op de dingen van het vlees, want die zijn een pad van verderf. Zelfs de hemel kunnen we niet romantisieren. Het is een smal pad met een enge poort, wat maar smaller en enger wordt als een zekere strengheid, een bittere drinkbeker. We kunnen niet zomaar vriendjespolitiek met de hemel sluiten, en moeten het wereldse zeker niet als spiegel gebruiken van de hemel, want de hemel gaat veel dieper. Wij moeten aan de wereld sterven en de wereld aan ons, en ook aan het valse hemelse. Romantiek moet plaatsmaken voor het kruis, en dan pas zal het kruis in geduld en volharding gaan bloeien. De natuur kent geen wereldse romantiek, maar het rijpen van de ascese tot de vrucht van de tucht, oftewel het bloeien van zowel kruis als kooi, als het bloeien van de staf van Aaron in Numeri 17. De mens is afgedwaald op het pad van romantiek, en kent de weg terug niet meer. Hiertoe is het 1800se natuurspad van Ledeboer tot van Dijke medicijn. Zo begint het asfalt en cement van de vleeskerken die zich hebben laten knechten tot vleesdienst af te breken. Van Dijke noemde het vlees het Mesech der wereld. Mesech was een volk ten noorden van Israel wat mensenhandel, slavenhandel, bedreef. Om hieraan af te sterven moet de mens symbolisch de Jordaan overgaan. Hij noemt in dat opzicht ook Izaak die 42 jaar blind geweest is op aarde, wat we ook kunnen zien als een beeld van het loskomen van de aarde, blind worden tot de wereld en de wereld tot ons. Om tot de hemelse lente te komen moet de mens eerst door een moeizame winter heen, en zo mag de staf van Aaron in ons leven gaan bloeien. De hemel sprak tot van Dijke

de woorden : 'Ik ben tot lijden gemaakt.' Dat is dus zeker niet iets afstandelijks. De mens moet het lijden, het kruis, ook worden, om zo ook zelf tot bloei te komen als de staf van Aaron. Wij moeten tot een punt komen dat we het wereldse voedsel niet meer kunnen verdragen en het niet binnen kunnen houden, zoals van Dijke ook van zichzelf schrijft in de zessendertigste brief. Zo kunnen wij wederkeren tot de hemelborst om van de hemelse melk te drinken. Het leven van van Dijke is ook vol van symboliek in die zin. Hij wijst dan ten slotte op de veren van de hemel, wat we kunnen zien als een beeld van de opname, belichaamt in bovenstaande dingen

Uit : Leven op de paradijs aarde – deel 2, uitgave : RGG

DE STRIJD TEGEN GENOTSGODSDIENST EN GENOTSGNOSIS

Veelal denkt de mens : 'Oh, ik moet dit, en ik moet dat, en het moet zus en zo.' De mens acht zichzelf overwaardig door over alles maar denken te beschikken. Allereerst moet de mens zijn onwaardigheid inzien, hoe groot zijn ellende is, en alles moet verdiend worden. H. Witsius stelde in 'de praktijk des christendoms' uit 1665 dat de mens zich onwaardig moet houden om zomaar zich te bemoeien met de dingen van God, onwaardig om het Woord te horen, anders zou de mens het bezoedelen en in een onrein hart ontvangen, daarmee anderen kwaaddoende. De mens moet daarom ook zichzelf onwaardig rekenen tot de lichamelijke zegeningen, zelfs tot het minste stuk droog brood, en de geringste slok koud water, stelt Witsius.

C. Steenblok stelt dat het er om gaat de onwaardigheid in te zien bij de kleinste blijk van God's gunst. Alleen de armen, de verslagenen en verbrijzelden kunnen komen, verder in de wildernis. C. Steenblok stelt dat dit door een dal gaat, daar waar de mirten groeien. Hij stelt dat hierin de lijdzaamheid kan groeien en het geduld, onder wat wegblijving

van nadering, want hij leert het meer verstaan in de weg van afbreking.

De mens heeft zichzelf in het vlees overschat. De predikant F. Mallan stelde dat de mens etende en drinkende is en zich alles kan veroorloven, maar dat de mens te vrezen heeft als een rund vetgemest te worden voor de dag der slachting. Als dan iemand komt om over de schepping en de val van de mens te spreken, stelt F. Mallan, dan ziet men spotachtige blikken, dat men er niets van weten wil. Men lacht erom en spot ermee, dat er nog een man komt die zo ouderwets is, stelt hij.

De weg door de wildernis loopt anders dan de mens denkt of wil. Er zijn hele andere dingen die belangrijk zijn, waar de weg in verder gaat. De Heere zal zijn volk een hele andere weg leiden. De mens moet zichzelf onwaardig voelen tot het menselijke, om niet weer de streep over te gaan. De mens moet groeien als een onwaardige struik, langs het menselijke heen. Het is niet voor de mens om allemaal maar overmenschelijk te doen. Eerst moet de mens onmenselijk worden, ontzelft. Het leven wat de mens grijpt is het leven helemaal niet. Het overmatige leven waar de mens telkens maar weer in wandelt is de dood zelf, en die komt verkleed en gemaskerd, opgesmukt. F. Mallan waarschuwde dat de mens een genotsgodsdienst heeft met een behagen in zichzelf. Hij noemt het een vleselijke godzaligheid, en dat is een vleselijke uitverkorenheid. Ze zijn uitverkoren geworden door bedriegende duivels, en dat loopt dwars door hun theologie heen. Hij noemt het een ingebeelde godzaligheid.

De mens loopt graag met een dikke kop overal rond, opgeblazen, de aandacht naar zich toe trekkende. F. Mallan stelt dat nederigheid betekent : geringe gedachten hebben van zichzelf. Blijf sober, blijf gering. Ga niet hoger dan je voegen. De val is de staat van verhevenheid. Heel bedrieglijk.

God zorgt voor Zijn kinderen op Zijn manier, niet op de manier van de mensen. God beschermt zijn kinderen tegen de zonde, daar is het God om te doen.

In Ezechiël 9 lezen we dat zij die kermen en zuchten over de zonden van het volk bezegeld worden door de engel. In het modernisme gebeurt dat niet. De zonde wordt weggelachen. Men houdt zich daar niet mee bezig. Men heeft andere dingen, andere bezigheden. Ze leven in een totaal andere wereld. Het is heel griezelig. Ik heb er over nagedacht hoe mensen zo kunnen zijn, zo totaal onbezonnen. Ik heb er over gezocht en geweend. Ik heb de Heere er over gezocht. Je moet leven tussen hen die aan de drugs zijn, zwaar, zwaar aan de drugs. Dat kan drugs zijn van genotsgodsdienst of genotsgnosis. Men neemt het niet meer zo nauw. Men heeft er formules voor gemaakt en wachtwoorden. Men heeft dingen tegen elkaar lopen wegstrepen. Als je van de predikingen van de gereformeerde gemeenten (ook wel 'de synodalen' genoemd, wat dus iets anders is dan de synodalen van de gereformeerde kerk) overgaat tot het gebied van de gereformeerde gemeenten in Nederland (GGN, GGiN), dan merk je dat de predikingen een hele andere toon beginnen te krijgen, meer klagerig, zoals de oude profeten. Men acht zich niet waardig, en men kermt over de zonde. Men waarschuwt tegen wereldgelijkvormigheid. Men komt de rampzalige staat van de mens door de zonde onder ogen, zoals Zondag 1 hiertoe de opdracht had gegeven. Wat we om ons heen zien is het leven niet. Het is een waangeloof wat de mens er op na heeft gehouden, wat F. Mallan ook stelt. Scheur uw klederen, en ga in zak en as. Wees als een roepende en wenende in de wildernis. Het modernisme en moderne geloof aanbidt de zonde. Ze hebben duizend-en-een excuses en smoesjes om maar te kunnen blijven zondigen. Het is immers genade. Jezus is voor hun zonden gestorven, dus rotzooi maar raak.

Mensen, zo kunnen wij niet denken. In het OT wordt er in de grondtekst gewaarschuwd tegen de ijdele yeshua's. Ook in het NT wordt er gewaarschuwd tegen valse christussen. Blijkbaar moet er veel meer gebeuren en is het voorwaardelijk. Ze hebben hun gouden kalf christussen gemaakt. Ze willen niet sterven aan hun zonden. Ze willen niet gewaarschuwd worden tegen de zonde, en willen ook niet waarschuwen tegen

de zonde. Zo zijn zij wereldgelijkvormig geworden, gezonken in genotsgodsdienst of genotsgnosis. Het new age gevaar staat op de loer. Het new age gevaar heeft al velen gegrepen. Zij eren niet hun geestelijke vaders en moeders. Zij willen van de geschiedenis niets weten. Zij maken hun steden zonder een greintje nostalgie. Alles is modern. Zij volgen vreemde, zeer typische afgoden. De geestelijke strijd wordt niet geleerd, maar des te meer de vleselijke strijd. Om de zonden kermen en klagen zij niet, maar als ze een tekort denken te hebben dan klagen ze daarover. Het is het klagen van het vlees, de droefheid van de wereld. Ze hebben verdriet als ze hun ego niet kunnen spekken. Krokodillen tranen. De droefheid van de wereld leidt tot de dood. Oh, komt toch tot de droefheid van de Heere. Ga terug tot de oude paden, zonder dezelfde fouten te maken. Leer van de geschiedenis.

We zien telkens weer dezelfde tendens, dat zij die de zonden van zich afschuiven en willen verdoezelen, dat die telkens weer die zonde op de ander schuiven. Vervolgens wordt er met wraak tegen opgetreden. Ja, de mens op het smalle pad wordt hier door het vlees zwaar voor gestraft. Er is niet zomaar hulp voor hen. Zij moeten de langere weg gaan. Ook moeten zij de geestelijke strijd leren.

God is tot een genotsmiddel geworden, tot een zak-sinterklaas. Ook het brein en de mond zijn tot genotsmiddelen geworden. Het zijn producten geworden. Men denkt alles te kunnen denken en zeggen, en vergeet dat er een strijd is tegen het vleselijke, tegen bedrog. Oh mens, voordat u ergens over klaagt : Klaag over de zonde, over de zondemacht die in u leeft. Dat is een hemels klagen. Dat zijn tranen die het hart schoon kunnen vegen.

DE PUT VAN KIERKEGAARD – VAN ISRAEL TOT DUITSLAND

Het heeft geen zin om tegen het absurdisme te strijden, want het wordt alleen maar absurder, en in je strijd

tegen het absurdisme word je zelf ook alleen maar absurder.

Je denkt het slechts, het is niet waar, stelt de Duitse filosoof ... De werkelijkheid ligt altijd genuanceerder ...

Als een sadistisch mens veilig van achter zijn krant of tv lacht om het leed van een ander, dan is hij het zelf die in de krant staat ... Hij bedriegt slechts zichzelf alsof hij het zelf niet is, maar de ander ... En zo blijft hij zichzelf bedriegen ... omdat hij als opportunistisch materialist alleen waarde en waarheid hecht aan zijn eigen realiteit. Hij is geen twijfelaar.

De Duitse filosoof liet zich niet bedonderen door het materiële. Het materiële was slechts een middel waar hij voorzichtig en gematigd mee omging. Een middel, niet de bron.

Kierkegaard leefde in de tijd van Schopenhauer, en was iets jonger en kwam uit Denemarken, wat een verlengstuk van Duitsland is en zich dan weer opsplijt in Noorwegen en Zweden. In mijn dromen over Denemarken ging het vaak over de nachtkoorts, wat ook weer aan Kierkegaard verbonden is. Ik werd van de moeder afgescheiden. In Kierkegaard's boek 'Vrees en beven' (1843) stelt hij dat Abraham werd tot een monster om Izaak van de borst van Sarah te laten ontwennen, en waardoor Izaak zijn geloof verloor. In mijn kinderdromen werd ik ook losgesneden van de moeder, en de vader was een monster. Dit gaat dus over een periode in de kerkgeschiedenis waarin de mens wordt losgetrokken van de katholieke kerk, de moeder kerk. De vader, de protestantse kerk, is een monster die zijn kind op die manier offert, alhoewel dat slechts metaforisch is. Het kind moet namelijk de bron in zichzelf zoeken, zijn innerlijke moeder. Dat de vader een monster is is een beeld van de verbrokenheid van het kind die van de

moederborst is losgetrokken. Volgens Kierkegaard was de moederborst voor dat doel zwart gemaakt. Het kind moest zo van geloof komen tot de rede, tot de hogere rede wel te verstaan, van het individu. Daarom liepen de paden van de kerk tot de filosofie.

De vader is slechts een innerlijke dynamiek van het kind die er voor zorgt dat hij niet terug gaat naar een uitwendige moeder, maar op zoek gaat naar de inwendige moeder, oftewel het principe. Het kind moest gaan van Maria tot Moria, of tot mara, bitterheid. Maria is ook de naam voor god in het Aramese OT. Het kind moest hiervan loskomen om op zoek te gaan naar zijn innerlijke bron, niet meer een uitwendige god. Moria was de berg van dit offer. Hier verloor volgens Kierkegaard Izaak zijn geloof.

Izaak keek naar Abraham's gezicht, stelde Kierkegaard, en het gezicht was totaal veranderd. Dit gebeurde nadat Abraham zich van Izaak had afgekeerd, was weggerend. Toen hij terugkwam was hij anders, als een monster. Abraham zei dat hij Izaak's vader helemaal niet was, maar een afgoden dienaar, en God had dit ook niet van hem gevraagd, maar het was slechts zijn eigen wil. Hij greep toen Izaak bij de keel en gooide hem op de grond en begon op hem te schelden. Hij noemde hem een stommeling om te geloven dat hij zijn vader was en dat dit allemaal van God zou komen. Van schrik richtte Izaak zich toen tot zijn innerlijke bron, het hogere. Abraham was blij dat Izaak nu inzag dat hij een monster was, zodat Izaak zijn ware relatie met de ware bron niet zou verliezen. Ook Sarah was tot een monster gemaakt, haar borsten zwart gemaakt, opdat Izaak dus niet meer terug zou gaan tot het materiële. Hij zag nu wat het was, zoals ik ook eens een kinderdroom had over dat de vader en moeder in monsters waren veranderd. Zij waren henzelf niet meer. Er waren geen herkenningspunten meer. Izaak moest zijn moeder verliezen. Hij

mocht geen moeder meer hebben, want die was alleen binnenin.

Izaak kon niet spreken over wat er was gebeurd.

Schopenhauer was als de Calvijn van de Duitse filosofie : de wil van de mens moest eraan. De mens moest zijn vrije wil weer inleveren, opdat de hogere uitverkiezing van de natuur, die uit principe zeer selectief was, zoals Darwin stelde, kon komen. Het was iets heel eigenaardigs, zoals Fichte al stelde. Het was niet het bekende, maar onbekende, het vreemde. Het zou tegen het denken van de mens ingaan. Het was dus meer iets metaforisch, niet iets letterlijks. Hiermee werd een oude waarheid van het germaanse opgegraven : de walkuren zouden alleen diegenen opnemen die aan hun wil op het strijdveld waren gestorven. Ze lieten zich hierin niet bedriegen door uiterlijke vormen, want dan zouden ze zelf uit de hemel vallen. Er zaten dus geen Miepen tussen de strijdgodinnen die vielen op stropdassen van de man, of een man uitverkozen als hij een grote auto had, of veel geld, maar ze keken ernaar of hij sober genoeg was geweest, ascetisch genoeg, of hij een eenling was die niet achter de massa's aansjouwde. De walkuren (of valkyries) waren dus gewoon puur de natuur principes zelf die de man in zichzelf moest ontwikkelen en moest oefenen. Dat is de ware betekenis van 'het hebben van een vrouw', zoals het deze diepere betekenis ook heeft in de islam waarin de strijder in het paradijs 72 maagden wordt beloofd. Laten ze zichzelf niet voor de gek houden hiermee. Dit zijn metaforen van filosofische principes die de mens in zich moet ontwikkelen. De vrouw bestaat dus helemaal niet, maar is slechts een metafoor ergens van.

Niemand is zomaar vrouw of man. Er wordt hier een diepere filosofische taal gesproken, een ontaal. De mensheid heeft het niet begrepen en blijft maar achter schaduwen en weerspiegelingen

aanrennen. Dat is de tragiek van de stad. 'Kijk nou eens wat voor vrouwtje ik me op de kop heb kunnen tikken.' ... 'Ja, maar ben je ook innerlijk veranderd ?'

Ben je gewoon volwassen, dan ben je nog gewoon een kind. De mens moet niet slechts volwassen worden. Dat is een domhoudertje en een zoethoudertje. De mens moet filosofisch worden. Ik zag een Davidster met een doodskop erin. Na Israel komt Duitsland. Na religie komt filosofie. Dat is het ware, metaforische offer van Izaak, om zo tot zichzelf te komen. De nazi's hebben dit verletterlijkt en zo totaal verkeerd voorgesteld, materialistisch. 1900 werd de eeuw van het materialisme wat hard, heel hard, terugsloeg. Daarom moet de mens weer terug tot de verloren fundamente van de jaren 1500 tot de jaren 1800, van Luther tot Nietzsche. Daarin is heel wat te graven, daarin is heel wat te spitten. Heel wat te zaaien. Ja hoor, nazi's : Na Israel kwam Duitsland, maar hoe ? Nietzsche waarschuwde al tegen jullie. De put van Kierkegaard ging diep. Ik had een terugkerende nachtmerrie als kind zijnde dat ik in een put kwam tot een dal vol schedels en doodsheiden. Ik hoorde dan bellen, en zag kinderen geworpen worden in het water. Moeten we dan het kind met het badwater wegwerpen ? Dat hebben de nazi's gedaan. Ze hebben de Duitse klassieke filosofie verkracht. In die nachtmerrie waren de deuren van mijn slaapkamer heel ver weg. Stemmen als donder en bliksem. En vreemde gevoelens in mijn mond, in mijn gehemelte.

Het begon allemaal met iets wat ik moest drinken, en dan begon ik door de grond te zakken. Dan kwam ik in die put en ging helemaal naar beneden. Krijsende kinderen, gillende bellen. Als een school, en die school heeft bewust kennis lopen achterhouden. Zij waren zelf niet eens geschoold, en dan toch nog schoolje spelen over anderen. De put van Kierkegaard ging diep, maar zo ontwende de mens aan de moederborst.

De vader was daartoe een monster geworden, en het kind kon alleen maar rennen, zijn geloof verliezende, want wat was uiteindelijk dit geloof ? De filosofie wacht op het kind.

Kierkegaard stelde dat de ware vrouwelijkheid het vermogen is om waardigheid te versieren, wat ook tegelijk een definitie is van de opname. Het vrouwelijke kon dit alleen doen als ze zelf waardig was. Alleen waardigheid zou waardigheid kunnen versieren.

Uit : De Contextuologie, uitgave : COAB

HET SCHIP VAN LUTHER

Maarten Luther streed voornamelijk tegen de aflat en het materialisme van de rooms katholieke kerk, en wees daarbij op het pad van waarlijke boetedoening, het smalle pad van het minderen, en de geestelijke gaven. Het materialisme van de katholieke kerk was namelijk hoog opgelopen. Door de aflatenhandel kon je vergeving ineens kopen, voor zowel jezelf als voor anderen, zonder daadwerkelijk berouw te hebben en je te bekeren.

Ook het hiernamaals kon gekocht worden. Het was een handel in gebakken lucht. Zielsgeluk kon gekocht worden. De katholieke kerk zelf was hierover verdeeld, want de bedelorden toonden juist dat armoede en de natuur de weg waren tot de hemel, en dat rijkdommen een valstrik voor de dwazen waren. Van het geld van de aflat werden er nieuwe kerken gebouwd. Het monster van de aflatenhandel, van de verkoop van het geestelijke, was een afschuwelijke vorm van de verboden boom van gulzigheid in de middeleeuwen. Maar waarom wordt het geestelijke dan nog stil verkocht in de kerken, en viert het materialisme nog steeds hoogtij in stad en kerk vandaag de dag ? De verboden

boom van gulzigheid is hoog gegroeid met allerlei takken, en het is wurgend, en schreeuwt ten hemel. Waarom ? Waarom ? Gezondheid wordt vandaag de dag verkocht, en het recht wordt verkocht. Alles is voor de verkoop. Men denkt dat men God en geluk kan kopen en kan verkopen, om zo maar niet dat smalle pad tot de hemel behoeven te gaan, maar het is groot boerenbedrog wat ieder weldenkend mens wel op zijn klompen kan aanvoelen. Blijkbaar heeft de mens de boodschap van Maarten Luther en Johannes Calvijn dus niet begrepen en niet ter harte genomen. Hetzelfde als dat na D-day Nederland nog wel in grotere problemen raakte, omdat de mens d-day niet had begrepen. De verlossing moet nog komen.

Maar het is allemaal wel heel logisch. Calvijn in de jaren 1500 en Darwin en Nietzsche in de jaren 1800 predikten allemaal dat het om de eenling ging. Darwin stelde dat de uitverkiezing iets van de natuur was, namelijk de natuurlijke selectie, en die nam alleen maar de enkeling, anders zou het niet werken. De massa's moesten namelijk een bepaalde druk vormen waaronder de eenling zich zou kunnen ontwikkelen, en dat is ook altijd de christelijke boodschap geweest, zoals de verzoeking van Jezus in de woestijn. De eenling moest beproefd en verzocht worden. De eenling moest getest worden, als een voorbereiding. Dus het schip van Luther en Calvijn kwam, maar slechts de enkeling ging daadwerkelijk mee. De rest waren gewoon meelopers. De reformatie was begonnen in 1517, toen Luther zijn stellingen tegen de aflat op de deur van de slotkerk van Wittenberg hing in Duitsland. Dit was gericht tegen de aflatenhandel van Johann Tetzel.

Iets kopen is altijd de makkelijkste weg, de weg van de minste weerstand, maar je bedonderd jezelf zo, en je bedonderd anderen, als het het geestelijke gaat vervangen. Gulzigheid maakt de mens koopziek. Vandaag de dag kun je alles kopen als je maar rijk bent, en de

geestelijke paden van de waarheid, die je kunt begaan door het minderen, door soberheid, zijn ondergesneeuwd. Verwacht niet dat een ander hiervoor begrip heeft. De massa's verzoeken de eenling, altijd weer. Je kunt niet op de massa's bouwen. Alleen dwazen bouwen hun huizen op zand, en die zijn er genoeg, en die moeten er wel zijn om de eenlingen te testen. Daarom gaat het om het pad van het kruis. De massa's riepen : Kruisig hem, kruisig hem, en zo zal dat tegen iedere eenling zijn. Verwacht het niet van de massa's, en haal daar je waarheid niet vandaan, je bevestiging of goedkeuring. De massa's zijn er om je te bedriegen, om je in slaap te doen sussen. Het zijn de takken van de verboden boom van gulzigheid, en die krioelen om je heen. Wat voor zin heeft het dan de massa's naar de pijpen te dansen ? Wat win je ermee ? Dan heb je de hele stad gewonnen, maar je ziel verloren.

Iedere Jezus kent zijn Judas, iedere Simson zijn Delilah, en iedere David zijn Goliath. Daar moet elke eenling doorheen. Jakob had zijn kreupelheid door wat er op Pniel was gebeurd, en Paulus had zijn doorn in het vlees, iets wat hem telkens met vuisten sloeg. En dan moet je kijken wat je nog over hebt. Het is niet veel, maar het is genoeg. En wie zaait zal ook oogsten. We mogen ons verheugen in de wetten van de vruchtbaarheid van de natuur. Het kruis heeft een bedoeling en is geen doel op zich. Het is een middel. Hoe kan het dan zo zijn dat de mens het kruis heeft vervangen door geld ? Het is maar een symbool, maar de mens heeft het letterlijk genomen : Voor alles betaal je een hoge en volle prijs.

Zijn we bereid de prijs te betalen ? We moeten wel. We kunnen geen kant op. Alles gaat nu eenmaal diep. Aan de oppervlakte is er geen leven, alleen bedriegelijkheid, symbolische weerspiegelingen. Toen Jezus in Samaria was was hij vermoeid, en vroeg een vrouw om drinken bij de bron van

Jakob. De vrouw was verbaasd want Joden gingen niet om met Samaritanen.

Jezus sprak toen dat het niet om materiele dingen gaat maar om diepere geestelijke dingen. Jezus deed niet voor niets, dus wat leren we hiervan ? Het had een diepere betekenis. Jakob was de kreupele als beeld van de gevoeligheid die hij op Pniel had ontvangen. Hij was zijn materialisme, zijn vlees, zijn zonde, kwijtgeraakt hierdoor, en Jezus ging tot deze bron, en vroeg toen een vrouw om drinken, als het terugkeren tot de moederborst, ook al ontweken de Joden de Samaritanen. Jezus wilde leren van het vreemde.

Het was ook wel een beetje om de aflatenhandel teniet te doen dat Calvijn het telkens over de uitverkiezing had : Als je niet uitverkoren was, dan had al je geld je niets te baten, want elke plant die niet door God was geplant zou uitgerukt worden. Maar de uitverkiezing bracht grote verwarring onder de mens, en was dus ook bedoeld om de mens voorzichtiger te maken.

Wat betekende de uitverkiezing eigenlijk ? Het was al een germaans begrip, namelijk dat als je hard aan je ego zou sterven op het strijdveld tegen het vlees, dan zou je uitverkoren worden door de valkyries, de strijdgodinnen, die je zouden meenemen naar het walhalla, de germaanse hemel. Ook Nietzsche en Darwin werkten dit begrip verder uit in de jaren 1800, dat het iets voor de eenling was, en iets van de natuur. Uiteindelijk was het de natuur die de mens uitverkoos, en daartoe moest de mens aan een aantal voorwaarden voldoen, met name aan het eenlingenprincipe. Kudde mentaliteit zou de mens juist niet uitverkiezen.

Nee, de mens moest speciaal uitgeselecteerd worden, speciaal afgezonderd van de rest. Gij zult de massa's in het kwaad niet volgen. Zo kon de natuur zien of iets dood was of levend. Als iets dood was dan stroomde het gewoon met alles mee, maar als iets nog leefde, dan ging het dwars tegen de

stroom in, en spartelde het tegen, en dan was het nog bruikbaar voor de natuur. Als je eeuwig wil leven wees dan uniek, en blijf uniek tot het einde, en steek in karakter en kennis met kop en schouders boven de anderen uit, en doe dat niet om naam te maken, maar in het verborgene. Laat je rechterhand niet weten wat je linkerhand doet. Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle. Eigenlijk heb je alleen maar de ware rust in het natuurtouw, wanneer je verbroken bent op Pniël net zoals Jakob, waardoor je gevoelig bent voor de rest van je leven, wanneer je net zoals Jezus tot die Jakobsbron gaat om een vreemde vrouw om drinken te vragen, weer aan de moederborst te komen, wetende dat je door de vreemde natuurmoeder wedergeboren en wederopgevoed kan worden, en dat niets je uit haar hand kan roven. Waarom niet ? Omdat je aan het natuurtouw vast bent.

De uitverkiezing heeft dus te maken met iets binnen de mens zelf, en heeft dus te maken met dat wat je zelf uitkiest. Kies voor het beste deel : de hogere kennis. De uitverkiezing is dus niets anders dan een natuurspiegel die je eigen keuzes laat zien. Laat het geen verkeerde keuzes zijn. Je wilt niet verkeerd op de natuurfoto komen te staan. Als de natuur een foto van je maakt, de hogere natuurkennis, hoe sta je er dan op ? Hoe wil je er op komen te staan ? Dan kun je nog zoveel stadse, materiele foto's van jezelf nemen en jezelf lopen bewonderen (bedonderen), van 'nou, mijn haar zit goed hier'. Wie beslist dat ? Moet je haar dan goed zitten, of heeft God liever dat je de wildernis in zou gaan gegaan om een verloren schaap te redden, en dat je haar dan misschien op een natuurlijke manier een beetje door de war zou zitten om te laten zien dat je goed gewerkt hebt ? Waar gaat het je om ? Moeten wij onszelf dan aanprijzen als halfgodjes, of gaat het puur om de anonieme boodschap ?

Dan kom je later met een doos vol foto's

aan bij de hemelpoort, maar het zal gaan branden in je handen, en dan zullen de natuurfoto's van je karakter door God laten zien worden. Al je materialisme en gulzigheid zal daarop te zien zijn, en wat het heeft veroorzaakt in de schepping. Zo zul je dan de geschiedenis ingaan. Laten we daarom stoppen met dwaze spelletjes te spelen in de stad.

De meerderheid volgen is ook een vorm van materialisme. Hoe meer zielen hoe meer vreugd, allemaal kudde mentaliteit, groeps dynamieken. Maar Luther kwam met zijn schip tot de enkeling. De mens was niet meer geleerd, maar spijbelend, al feestend over de paden van het materialisme en de gulzigheid. Daarom wezen Luther en Calvijn weer terug naar de boeken, naar het Woord. De mens moest weer opnieuw heropgevoed worden. Luther en Calvijn moesten de mens weer terugleiden tot de bibliotheken, tot de verloren fundamenten. De mens moest weer terug de diepte in. Alles was te oppervlakkig geworden, te gemaakt. Ze hadden hun steden op zand gebouwd.

De stad is als een gulzig zeemonster in de zee, terwijl de eenlingen zich hebben verzameld op het schip van Luther en Calvijn, het schip van de reformatie. Waar nu naartoe ? Maar eerst moet dit monster verslagen worden. Het gulzig zeemonster zit diep in de mens zelf. Heeft de mens dit monster uitverkozen, of werd de mens door dit monster ontvoerd ? Dat is de vraag, en dat zal bij ieder mens anders zijn.

Uit : De Contextuologie, uitgave : COAB

DE TAAL VAN HET KRUIS

Hoe kom je tot de bron, en hoe communiceer je met de bron ? Een letterlijke, concrete weg is nooit het antwoord geweest, want het leidt alleen maar tot overmatige drama. De weg is

abstract. Je kunt bidden, maar soms is het gewoon zo dat je alleen maar tot jezelf spreekt, en voor wat ? Gaat het dan allemaal om een grote schep met woorden ? Is dat de ware communicatie ? Is dat de levensbron ?

Als je het te letterlijk en concreet maakt, te direct, dan ben je eigenlijk nog gewoon een gevangene, hoe zeer je ook jezelf probeert in te prenten dat het een luxe hotel is hier in het rijke westen. Moet je dan mooie woorden gebruiken als je contact maakt met de levensbron, of heeft de levensbron meer aan de verzuchtingen van het hart, en kent de levensbron die verzuchtingen ? Alle concrete en letterlijke talen van de mens stuiten kapot op de levensbron, maar de levensbron spreekt de taal van het kruis, van het lijden. Waarom is dat ? Omdat het lijden gevoeligheid is, en de levensbron is gevoelig.

De taal van het kruis, van het lijden, gaat diep genoeg om zo ook de vrucht van het kruis voort te brengen en het sieraad van het kruis. In deze verzuchtingen mag je tot de levensbron komen, die zowel in jezelf zit als buiten jezelf, want de levensbron is ook gestolen. Daarvoor moet je dus op ontdekkingsstocht. De levensbron is gestolen en er is iets anders van gemaakt. Je kan dus denken : 'Ja, alles gaat om de hogere kennis, dus daar heb ik geen mensen voor nodig, en geen culturen en geen religies,' maar dat is dan wel te gemakkelijk gedacht, want de kennis is gestolen en verdraaid. Daarom gaat het om de exegetische kennis, de uitlegkunde, het terugdraaien, want in de diepte van het gestolene en het verdraaide ligt de waarheid verborgen, de waarde ervan. Daarom bespreken wij het, en het is niet zeker niet voor luie mensen.

De exegetische kennis draait dus om alles heen om het verlorene, gestolene en verdraaide erin op te diepen. Dat is wat het aanboren van de bron betekent. Dat we naar de wildernis moeten is dus beeldspraak, want we moeten juist ook boren in de stad om de wildernis op te diepen waarin het verborgen ligt. Het gaat dus niet zo vroom worden dat je helemaal nooit meer een mens ziet, en het helemaal nooit meer over de menselijke religies en culturen hebt,

want het pad gaat hier dwars doorheen. Er valt een heleboel in op te vissen.

Pinksteren bij de Israelieten is een oogstfeest en feest van de ontvangst van de hemelse leerregels die Mozes ontving, en bij de christenen is het Pinksterfeest het ontvangen van de hemelse leiding, het hemelse geestelijke. Beiden zijn belangrijk. Omdat er altijd twee stromingen waren, zowel een letterlijke als een symbolische, moesten de profeten optreden. De profeten na Mozes hadden soms kritiek op wat hij en zijn volgelingen verkondigden.

Ook hielden ze soms afzijdig en hielden ze wijselijk hun mond, zoals Amos spreekt in 5:13 :

'Daarom zwijgt de verstandige in die tijd, want het is een boze tijd.'

Amos betekent het doorsteken, een beeld van de leegte, de stilte, zoals bij het zevende zegel. Dit betekent ook het 'doorsteken van de oren opdat de mens de hemel hoort.' Zo is het feest van Amos het ontvangen van het hemelse oor, van luistervermogen.

In de Egyptologie, in het zevende uur van het boek van de openingen, zien we soortgelijke taferelen van een oogstfeest en het ontvangen van de veer van onderscheidingsvermogen. Al met al gaat het pinksterfeest diep, want men spreekt dan in vreemde talen, en men zet zichzelf niet neer bij het ogenschijnlijke. Men is niet gelijkvormig aan de wereld, maar weeft er omheen, om het verlorene en verborgene op te diepen, dat van lang geleden. De bron, de levensbron, is van een vreemde taal.

Durven wij in vreemde talen te spreken om contact te maken met de levensbron ? Allereerst moeten we daarvoor de stilte in gaan, en het hemelse oor tot die vreemde talen te ontvangen. Het is niet zomaar een taal maar een taal van onderscheiding, want daar stond de veer voor in de Egyptologie, boven alles uitstijgen door het eerst dieper te omcirkelen, want het geheim ligt erin verborgen. Het is niet de bedoeling dat we met ons hoofd in de wolken gaan lopen. Het is een beeld

ergens van. Amos sprak van een grote worsteling, als Jakob op Pniël. Het is een taal van het grondig toetsen, grondig ziften.

Amos 5 is hier heel duidelijk in :

14 Zoekt het goede en niet het kwade, opdat gij leeft.

15 Haat het kwade en hebt het goede lief.

Maar dan moeten we eerst weten wat goed en kwaad is, en daarom hebben we een hemels onderscheidingsvermogen nodig, een hemels oor, en een verlustiging om het hemels woord te kennen zoals in psalm 1. Als we volharden in het luisteren, in het onderzoeken, dan zullen we zijn als een boom geplant aan levensstromen. Dit is ook hoe het boek Amos eindigt, met deze belofte :

Amos 9

13 Zie, de dagen komen, luidt het hemelse woord, dat de ploeger zich aansluit bij de maaier en de druiventreder bij hem die het zaad strooit.

14 boomgaarden zullen zij aanleggen en de vrucht daarvan eten.

15 Dan zal Ik hen planten in hun grond, en zij zullen niet meer worden uitgerukt uit de grond die Ik hun gegeven heb, zegt de Here, uw God.

Wij moeten dus in vele talen kunnen spreken, opdat wij in dit proces geen schakels missen. Wat voor geheimen liggen er in Israel ? Heel het boek Amos laat ons dus zien hoe we psalm 1 in vervulling kunnen laten gaan. Hier liggen grote geheimen van Israel in verborgen. Er is een geestelijk Israel en een vleselijk Israel, zoals er ook een geestelijke mensheid is en een vleselijke mensheid.

Word wedergeboren in de bron, maar laat de bron ook wedergeboren worden in jou. Het werkt dus aan twee kanten. Zoals we ook aan de wereld moeten sterven, en de wereld aan ons.

Uit : Leven op de paradijs aarde – deel 2, uitgave : RGG, ingekort